

AMERIŠKA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, AUGUST 19, 1943

LETO XLVI. — VOL. XLVI.

Do 3,000 bombnikov je razbijalo Nemčijo

Močne formacije ameriških in angleških bombnikov so se začasno obrnile od Italije in z vso silo udarile na važno nemško industrijo.

London, 18. avg. — Skoro 3,000 ameriških in angleških bombnikov in bojnih letal je začasno obrnilo svojo pozornost od Italije ter udarilo z vso silo na razne kraje po Nemčiji. Ena izmed nemških važnih tovarn je bila tako temeno poškodovana, da bo vzelo eno leto, predno bo mogla zopet uspešno obratovati.

Japonec so uničili izmed 225 letal na Novi Gvineji

Juž. Pacifik, 19. avg. — Trajajoče japonske zračne sile je bilo popolnejša na letališčih pri Newaku, Nova Gvineja, ko so se ameriški letalci včeraj vrnili. Uničili Japoncem 28 izmed 30 letal, potem pa uničili po letališčih razen 10 vsa ostala letala.

V torko so ameriški in avstralski letalci presenetili Japonce, ki so imeli na štiri letališčih na Novi Gvineji 225 letal, pripravljena za letanje. Uničili so jih 120 in težko poškodovali 50.

Japonec je ostalo nepoškodovano še 52 letal. Pa so se letalci v sredo vrnili nazaj in razen 10 uničili vsa ostala letala.

4,600 jeklarskih delavcev na stavki

Stavki tovarnah American Steel & Wire Co. je bilo včeraj 4,600 delavcev. V popoldne je ostalo 400 delavcev v newburški tovarni, dopoldne pa je odšlo 1,200 delavcev, dočim je ostala na stavki že nad 3,000. Včeraj se je zaprla dve tovarni. Včeraj so se sestali na poročanje vladni zastopniki, ki so zastopali delavce in podprta. Ako se podjetje ali unija ne bosta vdali odlokom vladnega delavskega odbora, bo delavci prevzela tovarne.

Delavci pravijo, da podjetje ne plača čas in pol v soboto, in v dotičnem tednu. Kot se zdi, bil dosežen sporazum, delavci se bodo vrnili danes na delo.

Madžarski premier je obiskal Berlin

London. — Radio iz Pariza poroča, da je madžarski premier Kallay obiskal Berlin, da se posvetojuje z nemškimi voditelji. Na Madžarskem je namreč vedno večji odpor proti nemčiji.

Po ribe in medvede!

Poznani slovenski gostilničar Filipič odrine danes proti jezera Tolon loviti ribe, v bližini šumov pa medvede. Obišči nam je prinesel nekaj medvedov. Saj ne rečemo, da bi dobil kar se tiče pa medvedov, pa se drugo vprašanje. Le dobi se imej, Albin, in vode se spusti, ker kanadska je precej sladka, smo slišali.

Letne dividende

Dvor Baraga 1317 COF bo dobil jutri večer v navadnih priložnostih mesečno sejo. Na tej seji bodo člani prejeli letne dividende, za katere se mora vsak član prijaviti osebno.

Bodite pripravljene na invazijo

London, 18. avg. — Radio iz Alžira je danes opominjal okupirano Evropo, naj se pripravlja za invazijo zaveznikov. Čas in prostor invazije bo naznanjen pozneje od zaveznikega vrhovnega poveljstva. Z okupacijo Sicilije je nastopila doba za osvoboditev okupiranih dežel, je naznanjal radio, ki je pod kontrolo zaveznikov.

Znamke iz knjige št. 3 bodo veljavne 12. sept.

Clevelandski odjemalci bodo začeli rabiti ružave znamke iz knjige št. 3 na 12. septembra. Za te znamke bodo kupovali meso, mast, olje, sirovo maslo in sir. Tako naznanja urad za kontrolo cen.

Ne smete pa vreči proč rdečih znamk X, Y in Z iz knjige št. 2. X bo veljavna od 22. avgusta naprej, Y in Z pa vsaka eno nedeljo zatem. Vse te bodo veljavne do 2. oktobra. Do tistega dne bosta veljavni tudi ružavi znamki A in B iz knjige št. 3.

Gazolinke postaje od 1. septembra naprej ne bodo smele več sprejemati stare kupone iz knjig B in C. Kdor ima še stare kupone v B ali C knjigi, naj jih zamena za nove pri svojem odboru za racioniranje med 23. avgustom in 1. septembrom.

Cene premoğu se bodo najbrže zvisale

Washington. — Tajnik notrazdel, Harold Ickes, je ukazal premoğovni industriji, da mora obratovati 48 ur na teden. Radi tega se pričakuje, da se bo premoğ podražil. Za koliko bo premoğ dražji, je pa odvisno od urada za kontrolo cen, OPA. Prošlo zimo so premoğorovi obratovali 42 ur na teden, prej pa 35 in premoğ se je bil podražil od 14 do 16 centov pri toni.

Vile rojenice

Tam pri Francetu s clevelandskega hriba, 8613 Rosewood Ave so se ustavile vile rojenice in prinesle krepkega vnuka. Srečni ata je njegov sin Viktor. Pri mladih Stembergerjevih so imeli že od prej dve zali punčki, torej sta postala Mr. in Mrs. Frank Stemberger že tretjič stari ata in stara mama. Viktor je bil svoje čase priden raznašalec Ameriške Domovine v ondotni okolici in so bili naročniki prav zadovoljni ž njim. Čestitke so na mestu.

Osišče je izgubilo na Siciliji 167,000 mož, zajetih in ubitih

Afrika, 18. avg. — General Eisenhower je danes naznanil, da so znašale osiške izgube na Siciliji do 10. avgusta 167,000 mož in sicer ubitih, ranjenih in zajetih. Koliko je pa Nemčija izgubila vojaštva, ko je bežalo iz Sicilije preko morske ožine, ne bo pa nikdar znano, je rekel general.

Nemčija je imela na Siciliji okrog 75,000 vojakov, od katerih jih je izgubila 30,000, ne štejevi onih, ki so utonili na begu. Zavezniki so pa izgubili ves čas na otoku 25,000 mož.

General Eisenhower je izjavil: "Okupacija Sicilije dokazuje, da so zavezniki v Sredozemlju v veliki premoği tako v brodovju kot v zračni sili in da naše armade lahko premagajo sovražnika, kadarkoli se sprimejo ž njim."

Londonsko časopisje poroča o Slovencih

London. — Londonsko časopisje posnema Rueterjevo vest, glasom katere so Italijani zaprli v koncentracijska taborišča dozdaj že 100,000 Jugoslovancev.

To poročilo pravi, da je kruti italijanski okupator "odgnal v celoti prebivalstvo nekaterih krajev ter odvedel vse v notranjost Italije. Tam so interniranci izpostavljeni najstrašnejšemu terorističnemu pritisku in celo fizičnemu uničenju." Iz okupirane slovenske pokrajine "Ljubljane" so Italijani odgnali v konfinacijo več kot 35,000 oseb — kar je mnogo več nego 10 odstotkov celokupnega prebivalstva tega ozemlja.

Italijani so nameravali izprazniti to slovensko zemljo in jo poseliti z Italijani.

Na operacijo

Včeraj se je podal v St. Lukes bolnišnico William Konestabo, sin Mr. in Mrs. Konestabo iz 10417 Prince Ave., kjer se bo moral podvreči operaciji. Obiski začasno niso dovoljeni. Želimo mu, da bi vse srečno prestal.

Na odhodu v Madisonu

Miss Jeannette Lokar in njena sestra Daniella Eleanor iz Dibble Ave., Cleveland, sta na odhodu pri Leskovečevih na Hubbard Rd., Madison, O. Kraji se jima zelo dopadejo. Želimo brh-kima Slovenkama mnogo razvedrila na lepem Hubbardu.

Zavezniki bodo čakali z invazijo v Italijo okrog dva meseca

Washington. — Opazovalci v Washingtonu so mnenja, da zavezniki bodo čakali z invazijo v Italijo. Sodijo, da bo general Eisenhower svoje čete in potrebščine nanovo organiziral, dočim bo napadala Italijo samo zračna armada.

Vendar poznavalci razmer scdijo, da zavezniki ne bodo toliko časa odlašali z invazijo v Italijo, kot so čakali z napadom na Sicilijo po zavzetju Tunizije. Javnosti ni znano, če ima Eisenhower dovolj sveže rezerve za napad na Italijo, ali pa bo moral za to uporabiti tudi čete, ki so okupirale Sicilijo.

Nemci nadaljujejo premeščenje svojih čet na Balkanu

Carigrad. — (NYT). — Nemška vrhovna kmdanda na Balkanu je začela nedavno z največjo brzino premeščati različne nemške vojaške oddelke na jugoslovanskem ozemlju, v Grčiji in v Albaniji.

Tri divizije so odšle na dalmatinsko in grško obalo, ki je bila nezadostno zasedena in so tudi ojačili vse utrjene postojanke v Albaniji nasproti italijanske obale od Taranta do Brindizija. Bolgarske čete — približno dve diviziji — so namenjene v Črno goro, odkoder se umikajo Italijani, ki so na potu domov.

Približno dve nemški diviziji sta odšli v Črno goro in v južno Dalmacijo, ena divizija pehote pa je premeščena iz rezervne postojanke v Argirokastronu na albansko obalo.

Vsi balkanski strokovnjaki v Carigradu so prepričani, da Nemci nikakor ne bodo zapustili Balkana, kakor so nekateri poročevalci prerokovali; ravno nasprotno je videti, da se Nemci pripravljajo na odločno obrambo proti vsakemu poskusu invazije.

Mladi Roosevelt bo šel na morje

San Francisco. — Poročnik John Roosevelt, najmlajši sin predsednika in Mrs. Roosevelt je dobil povelje, da odide v mornariško službo na morje v vojno zono.

Utopljenca so našli

Tri dekleta so zapazile na jezerskem obrežju pri Painesville truplo, ki ga je vrgla voda na breg. Policija iz Painesville je ugotovila, da je truplo okrog 45 let starega moškega in da je moralo biti v vodi kakih 9 mesecev. Morda je eden izmed posadke parnikov "Admiral" ali "Cleveco", ki sta se pogreznila prošlo zimo obtem z 32 mož posadke blizu Clevelanda.

Nov grob

Včeraj zjutraj je umrl v Lake-side bolnišnici George Lang, star 57 let, doma nekje iz Stajerskega. Stanoval je na 18126 Euclid Ave. Tukaj ne zapušta nikogar. Pogreb bo iz Svetkovega pogrebnega zavoda jutri zjutraj ob 8:15 v cerkev sv. Pavla na Char-don Rd. in na pokopališče sv. Pavla.

Četrta obletnica

V petek ob sedmih bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnim Louis Straussom v spomin 4. obletnice njegove smrti.

Konferenca vojaških izvedencev je v Quebecu v polnem teku

Quebec, 18. avg. — Predsednik Roosevelt in premier Churchill sta se vsedla danes zjutraj k zeleni mizi, kjer sta pričela s svojimi vojaškimi izvedenci obravnavati strategijo za bodočo ofenzivo proti osišču.

Danes popoldne je dospel sem Anthony Eden, angleški zunanji minister. Dospel je z avijonom preko Atlantika.

Mr. Roosevelt in Mr. Churchill sta govorila do ene zjutraj in sta bila ob devetih dopoldne zopet na nogah pri konferenci.

Danes je ravno pet let, kar je Mr. Roosevelt zagotovil Kanado pri obisku v Kingston, Ontario, da "narod Zed. držav ne bo mirno gledal, ako bo ozemlje Kanade ogrožano po

kaki tuji državi."

V gradu Frontenac, kjer delajo na vojnih načrtih generalni štabi, so gorele luči vso noč. Tukaj delajo na načrtih najvišji ameriški in angleški vojaški izvedenci. Izdelati morajo nove načrte za ofenzivo proti sovražniku, ki je že doživel velike poraze v Afriki, Siciliji, Rusiji in na Pacifiku.

Na stotine je navzočih štabnih oficirjev, ki se malokdaj pokažejo iz sob, tako so zaposleni. Kakšne načrte bodo pripravili proti osišču, je, seveda, njih velika tajnost.

Samo toliko se je zvedelo, da bodo predloženi v odobritev Rooseveltu in Churchillulu tekem nekaj dni.

Registracija za vojno knjigo št. 4 bo na 20. oktobra

Chicago. — Med 20. oktobrom in 1. novembrom bo po vsej deželi registracija za vojno knjigo št. 4. Tako naznanja urad za kontrolo cen.

Ta knjiga bo nadomestila knjigo št. 3. Po kakšni metodi se bo vršila registracija, vlada še ne pove.

Knjiga št. 4 je že v tisku, toda v javnost še ni prišla kompozicija iste.

Goeringova žena je zbežala v Švico

Zurich, Švica. — Včeraj je dospela v Basel soproga nemškega feldmaršala Goeringa, ki se je odpeljala s kolodvora na nemški konzulat. Ker je Goering poveljnik nemške zračne sile, je značilno, da je poslal ženo na varno v Švico, dočim ji ne more dati njegova zračna armada dovolj varnosti.

Pokojna Kat. Badalich

Kot smo že poročali je umrla Katherine Badalich, roj. Kuljat, stara 68 let. Doma je bila iz Oseka na Primorskem, kjer zapušta več sorodnikov. Tukaj je bivala 37 let in je bila članica dr. 158 SNPJ. Zapušta soproga Vincenta, sina Josepha, hčer Angelino poroč. Taylor, brata Louisa in več drugih sorodnikov. Pogreb bo v petek popoldne ob eni na Lakeview pokopališče.

Pozdravi z Lemonta

Z ameriških Brezij pošiljajo pozdrave: Rose Klemenčič in sinko Walter, Mrs. Stark in Alice, Miss Rose Ujčić, Miss Dorothy Papesch, Miss Helen Ujčić ter Mrs. Rose Ujčić.

Pozdrav iz kapitola

Miss Ann Jerele, ki je uslužbena v Washingtonu, D. C., pozdravlja vse prijateljice po Clevelandu. V kapitulu je te dni zelo vroče, pravi.

Važna seja

Nocoj ima važno sejo društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ. Članstvo si bo ob tej priliki lahko ogledalo novo bandero.

Deseta obletnica

Danes ob sedmih je bila darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnim Joseph Ahlinom v spomin 10. obletnice njegove smrti.

Kupujte vojne bonde!

Kupujte vojne znamke!

Naši obstreljujejo sovražnika, ki beži iz južne Italije

Afrika, 18. avg. — Zavezniske topniške baterije so bile danes v dvoboju preko morske ožine pri Mesini s sovražnimi baterijami v Italiji. Velike formacije zavezniskih bombnikov so poletavale nad južno Italijo in obstreljevale bežečo osiško armado po cestah in po tih, ki vodijo proti severu.

Zaveznika armada zdaj lovi po Siciliji še posamezne nemške in italijanske oddelke, ki se skrivajo po hribih. Zavezniki voditelji so računali, da bo trajal boj za Sicilijo najmanj 90 dni, pa je bil končan v 33 dneh. Zavezniske izgube so bile izredno majhne.

IZ HRVAŠKE

Paveličev list "Nova Hrvatska" pravi, da je bil v Zagrebu aretirani mehanik po imenu Banastav, ki je posvečal ves svoj čas kvarjenju in rezanju telefonskih in telegrafskih žic. Dalje poroča "Hrvatski Narod," da je policijska oblast kaznovala približno 250 Zagrebčanov zaradi prestopkov proti določbam glede zatamnitev. Paveličev list priznava, da je bilo mnogo teh prestopkov "izvršenih namenu-ma."

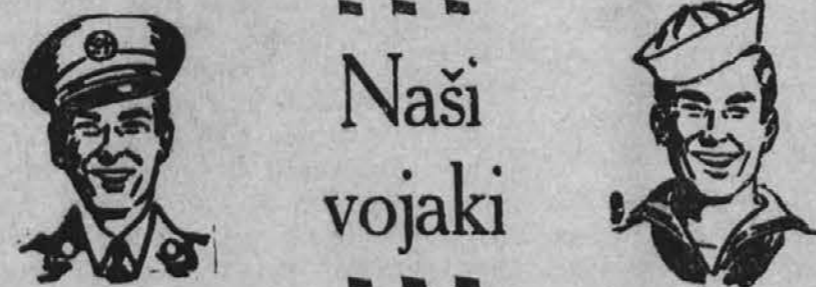
O vprašanju zatamnitev piše "Deutsche Zeitung in Kroatien" naslednje:

"Zanimivo je, da so grešili proti načelom zatamnitev vsi sloji prebivalstva. Mladi in stari delajo prestopke, ki so že bolj direktna sabotaža nego nemarnost."

Mnogo glavobola dela okupatorski oblasti in njenim pomočnikom naraščajoči odpor jugoslovanskih kmetov. List "Nova Hrvatska" pravi, da so kmetje ubili dne 11. julija ustaša Podbrežnika, ki je med kmeti delal fašistično propagando in priporočal sodelovanje z okupatorjem.

V Banatu blizu Bele Crkve so kmetje v več slučajih enodušno odklonili, da požanjejo letino, katero je bil okupator rekviriral. Oblast je morala radi tega mobilizirati vse prebivalstvo od 15 do 60 let in pošiljati kmete na polje v skupinah z močno vojaško stražo.

Blizu Kruševca so kmetje ubili svojo stražo, zapustili polja in se pridružili gerilcem.

Naši vojaki

Pfc. Frank J. Ainik, sin Mrs. Angele Ainik iz 9603 Prince Ave. pošilja vsem prijateljem in znancem najlepše pozdrave iz Anglije. Njegov naslov je: Pfc. Frank J. Ainik, 45th Hq. Hq. Sq. A. D. G., APO 635, c/o Postmaster New York, N. Y.

Poročnik Albert F. Intihar je prišel domov na dopust na 13 dni

Grogov Groga

Obraz s slovenskih hrbov.

Dobra prijateljica sta bila z nja, ponočevanja in pijančevanja pa ne trpim, dokler sem še česa gospodar. Ti, ki že zdaj le prepri seješ, še enkrat mi izusti kaj takega, potem boš videl, kaj boš imel mesto dobrega očeta!"

Ko bi bil kdo od daleč opazoval ta dva moža, kako sta se pisano gledala in pa vsak svojo žrt čez rame držala, bi bil moral misliti, da sta to dva huda sovražnika, ne pa oče in sin.

Groga ni odgovoril ničesa. Čelo je nagrbčilo in stopal molče za očetom po stezi navzgor.

Pri tistih dveh smrekah sta odložila žrti zraven velikega kupa sena in sta šla h koscem, ki so grabili seno sredi planince. Sprejeli so ju z glasnim vriskanjem. Sploh so bili vsi židane volje in so uganjali burke še bolj razposajeno, kot prejšnja dva dneva, ker jim grablje niso branile govoriti, kakor kosa.

Vse seno so imeli privleči tje na vrh draste, naložiti je na veje in od tod po strugi navzdol potisniti. Strmina je tolika, da zleti količkaj težka stvar, kot bi padla, za hlevom se pa sama ustavi na ravnem prostoru.

Pograbi so naprej, kar je bilo bliže in bolj po ravnem. Bolj oddaljeno so pa nametali v vrvo po pet, šest in več bremen in vsako tako veliko breme sta potegnili dva ali trije k smrekama, kjer so vrv izpulili in jo nesli grabljevcem nazaj, da jo zopet nalože.

"Matic," pravi Grintovski hlapec, ko je bilo ravno pripravljeno prav obilno tako breme, "če si res tako močan, sam potegni to-le butarico tje dol!"

Matic ga pogleda od strani, pljuvne, ga prime, ne da bi kaj rekel, z eno roko pod koleno z drugo za tilc in ga vrže kakor otroka znak na breme. Potem zagradi kot blisk za kljuko pri vrvi in vleče breme z hlapcem vred tako lahko, kot bi vleklj trije. Dokler je bilo vleči navpodse, je še šlo, tudi po ravnem še nekaj časa, ker se je bilo breme dobro zravnilo, potem se je pa ustavljalo, čeravno je lože postalo, ker se je tačas hlapec raz breme prekucnil na veliko veselje in smeh gledalcom. Hlapec, ki je čez vse rad bril norce, ni zameril, ampak lepo pomagal, da sta privlekla z Maticem breme do smrek. Ko sta se vrnila, mu je rekel Matic prav prijazno: "Če ti je mar tvojih švedrastih škornic, le varuj se zanaprej močnih ljudi."

Gospodar je opomnil, da bo že koj vse seno pograbljeno. Obrnil se je proti mlademu Grogu in mu rekel, kot bi bil pozabil, kar se je prej med njima godilo, z mehkim, prijaznim, skoraj posejnim glasom: "Groga, pojdi, nasekaj vej, nakladati bomo že koj lahko začeli; le idi."

Groga ki ni zinil ves čas besede, da so ga že začeli od strani gledati, je odložil grablje, pa da le ni ubogal na prvo besedo, je zagrabil za ravno naloženo breme in je hotel, kakor Matic, sam vleči. Seveda je obtičal na ravnini, se prtal in prtal tako dolgo, da je vrv razvozljal in se je breme razsulo. Potem se pa nič več ni zmenil za to, da bi bil pomagal drugim, ki so za njim prihitali, breme povezati in je naprej potegniti, ampak zginit je s sekuro v gozdu.

Ko je bilo vse seno pripravljeno za nakladanje, ga je bilo videti toliko, da se je zdelo nemogoče vse spraviti na hlev. Groga se je vrnil še do časa z veliko butaro vej in pričeli so nakladati.

Te ošabne besede so dosihotele. "Kar je prav in pošteno, te nikdo ne brani; postopa-

K ZADNJEMU UMEŠČENJU KOROSKEGA VOJVODA

(Spomenica ob petstoletnici.)

— Spisal dr. Josip Gruden.

Sčasoma so iz zadrug nastale velike obsežne vasi, ki so se navadno imenovale po svojih ustanoviteljih. Tako nahajamo imena: Matjaševci, Štefanovci, Neradovci, Sebeborci, Adlešiči in še nešteto drugih enakih. Vsi ti prebivalci so nosili isto ime, ker so bili istega rodu. Svojega načelnika so si zadržarji volili ali pa je prednik kar sam določil svojega naslednika. Načelnik je bil navadno najmočnejši, najrazboritejši polnoletni moški član zadruge. Pogosto so si izbirali najstarejšega med seboj, ker se starosti pripisuje modrost in izkušnost, pa tudi uživa potrebni ugled in veljavo, brez katere je nemogoče načelnikov posel v mnogoštevilni zadrugi. Zato se predstojnik navadno imenuje: "starosta ali starejšina," tudi "gospodar" ali "domaćin." Ime starejšina je med Slovenci zelo znano in navadno. Značilno je, da stari viri tudi kmeta, ki je imel oblast umeščevati koroškega vojvoda imenujejo "starejšina" (der Alteste).

Več zadrug, ki so bile med seboj v rodovinski zvezi in ki so bile skupaj naseljene v kaki pokrajini, je sestavljalo pleme ali rod (Stamm). Vsako pleme je zase tvorilo upravno jednoto, župo ali županijo, kateri je načeloval župan. Še danes je med Slovenci županska oblast najuglednejša in najbolj priznana, pa je tudi najstarejša. Že grški zgodovinar Konstantin Porfirogenet poroča o Jugoslovanih: "Vladarjev pa, kakor pravijo; ti narodi nimajo, razun županov, starejšin, kakor tudi ostali Slovani." Staroslovenski župani niso bili le vaški predstojniki in sodniki

kakršni nastopajo v poznem srednjem veku, ali načelniki posameznih občin, temveč so imeli pod seboj zelo obsežne okraje, kjer so imeli vso upravno, sodno in vojaško oblast. Na njih mesto so pozneje stopile frankovske grofije (pagus, comitatus), na kar so se tudi nekdanji župani začeli imenovati grofi ("comites"). Tudi slovensko plemstvo, kar se ga omenja tja do 12. stoletja ima svoj izvor v županski oblasti. Izprva so namreč župana volili izmed starejšin posameznih zadrug, ko je pa sčasoma ta oblast v posameznih rodbinah postala dedna, dobile so te rodbine tudi večji ugled in vpliv, začele so se ločiti od priprostega ljudstva in si prisvajati večje pravice. Hrvati so le tistim rodbinam priznavali plemstvo, ki so izvajale svoj rod od dvanajstih plemen hrvatskega naroda.

Središče župe je bil grad, ali gradišče. Beseda znači pri vseh Slovanih splošno kraj na polju, ki je z nasipom, zidom, plotom zagrajen in utrjen. Da je bilo takih ograjenih mest ali gradov po vseh slovanskih deželah prav mnogo, ne more biti dvoma. Na Ruskem, Poljskem, Češkem in v Polabju so jih razkrili do 2300. Dvigali so se na krajih, ki so bili že po naravi težje pristopni in pripravi za utrdbo, na otokih, sredi močvirja, ali na gričih. Spominjam le na oba Blatograda (Moosburg), na Ogrskem in na Koroškem, ki sta dobila ime od lege sredi močvirja in ki so jih Slovenci utrili. Grad je bil bivališče županovo, pa tudi kraj, kamor so se prebivalci zatekali ob sovražnih napadih. Pod gradom so se razprostirale hiše drugih prebivalcev, (predgradje, suburbium), a na prostoru med gradom in predgradjem se je zbiralo ljudstvo na sejne, slovesnosti, sodbe in zборе. V določbi, naj se vrši slavnost umeščenja koroškega vojvoda na polju pred Krnskimi gradom se brez dvoma pozna še starodavno sporočilo, da so se na tem kraju včasih vršile znamenite ljudske slovesnosti.

Tudi naše slovenske dežele

so bile naseljene po plemenih in rodovih. Zato sicer nimamo toliko dokazov, kakor naši južni sosedje Hrvati, kjer se je plemenska zveza zelo dolgo ohranila, vendar nam tudi to zgodovinski viri nedvomno izpričujejo. Pokrajina ogrskih Slovencev ob dolnji Muri se okoli l. 1256 imenuje "zemlja rodu Gjure," kateremu je načeloval grof Hahold, ki je brez dvoma stopil na mesto nekdanjega župana. Središče te županije je bilo v gradu Spodnja Lendava, ki je po naravi z močvirji in vodami dobro utrjen. Višje gori ob Muri se je raztezala Dudlebska županija, tudi pozneje grofija imenovana, kateri je bil menda v zaslombo znani Radogojev grad (Ratigoysburg), sedaj mesto Radgona (Radkersburg).

Dalje prihodnjič

so bile naseljene po plemenih in rodovih. Zato sicer nimamo toliko dokazov, kakor naši južni sosedje Hrvati, kjer se je plemenska zveza zelo dolgo ohranila, vendar nam tudi to zgodovinski viri nedvomno izpričujejo. Pokrajina ogrskih Slovencev ob dolnji Muri se okoli l. 1256 imenuje "zemlja rodu Gjure," kateremu je načeloval grof Hahold, ki je brez dvoma stopil na mesto nekdanjega župana. Središče te županije je bilo v gradu Spodnja Lendava, ki je po naravi z močvirji in vodami dobro utrjen. Višje gori ob Muri se je raztezala Dudlebska županija, tudi pozneje grofija imenovana, kateri je bil menda v zaslombo znani Radogojev grad (Ratigoysburg), sedaj mesto Radgona (Radkersburg).

Dalje prihodnjič

MALI OGLASI

Ugoden nakup

2 prodajalni za 4 družine, 3 garaže. Superior in E. 65. St. Cena \$10,300.

Na 1377 in 79. E. 65. St. za 2 družini. \$6,200.

Prodajalna in stanovanje ter garaža na E. 71. St. \$6,000.

Na E. 82. St. 8 sob, garaža. \$3,200.

Vprašajte pri J. Tisovic 1366 Marquette Rd. blizu St. Clair in E. 55. St. (197)

Opremljena soba

Odda se opremljena soba za moškega, si lahko kuha. \$2.50 na teden. Zglasite se na 996 E. 64. St., zgorej po 5 zvečer. (Aug. 19, 21)

Peč naprodaj

Proda se peč na premog, v dobrem stanju, zmerna cena. Zglasite se na 7703 Lockyear Ave. (196)

DELO DOBIJO

MOŠKI

18 do 60 OPERATORJI NA STROJIH in UČENCI Plača od ure. Cleveland Cap Screw Co. 2921 E. 79. St. (197)

POMOČNIKI

DELAVCI Visoka plača od ure. Geometric Stamping Co. 1111 E. 200. St. ali pokličite IV 3800. med 7:30 zj. do 6:00 pop. ali KE 3275. med 6 pop. in 9 zveč. (195)

MALI OGLASI

Program za slike

Ti-le dnevi so določeni za kazanje slik: v soboto 21. avgusta na domačem vrtu; v sredo 25. avg. v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. v Euclidu, v sredo 1. septembra v SDD na Waterloo Rd. Kateri se zanimata za slike, si zapomnite dneve. Predstave prireja firma A. Grdina in Sinovi (197)

Stanovanje v najem

Obstoječe iz 6 čednih sob, se da v najem samo poštepi slovenski družini, kjer so odrasle osebe. Stanovanje je v Collinwoodu na Grovewood Ave. Za podrobnosti pokličite ENdicott 9542. (197)

Hiša naprodaj

Naprodaj je hiša za 2 družini na 74. cesti, 12 sob, 2 furnez, 4 garaže. Pojasnila dobite pri George Kasunic 7510 Lockyear Ave. Pokličite zvečer HE 8056. (197)

Farma naprodaj

Naprodaj je 53 akrov farma, ki se nahaja blizu Geneva, O. Je pri glavni cesti, ima 5 akrov trte, 8 akrov sadnega drevja, 10 akrov gozda, v pašniku tekoča voda. Ta farma je sedaj zasajena z raznimi poljskimi pridelki. Hiša ima 7 sob, furnez, voda, toilet, kopalnica; vsa poslopja so v dobrem stanju in vse poljsko orodje je na mestu. V hiši je vsa kuhinjska priprava, dalje postelje, mize, stoli tako, da se kupec lahko takoj vseli na farmo. V račun se vzamejo tudi stare knjžice North American banke. Kogar zanima, naj se zgleda na 6424 Spilker Ave., ali pa pri lastniku na 828 E. 216. St., Euclid, O. (196)

Hiša poceni

Priložnost imate kupiti prav poceni hišo 8 sob, za 2 družini, 2 garaži. Nahaja se blizu E. 185. ceste in Mohawk Ave. Cena je \$6,000, takoj \$2,000. Podrobnosti vam lahko da Frank Prevec, 960 E. 185. St. KENmore 5030. (195)

Soba se odda

Odda se opremljena spalna soba in kuhinja na 5710 Bonna Ave. (195)

Hiša naprodaj

Na Cherokee Ave. blizu 185. ceste je naprodaj 5 sob bungalow; garaža za en avto. Za stanek pokličite M. F. Intihar, 630 E. 222. St. IV-2644 ali IV-0678. (195)

Proda se poceni

25 akrov prazna parcela na County Line Road. Nahaja se blizu jezera v Geneva, O. med slovenskimi farmarji. Prijazen potok teče preko parcele, ki ima tudi 17 akrov lepega gozda. Cena je približno kot za mestni lot, namreč \$1,800. Vprašajte na 960 E. 185. St. telefon KENmore 5030, Frank Prevec. (Aug. 17, 19)

DELO DOBIJO

ZENSKES

OPERATORICE NA STROJIH in UČENKE Plača od ure Cleveland Cap Screw Co. 2921 E. 79. St. (197)

ZANESLJIVI

MOŠKI IN ZENSKES ZA VOJNO DELO z bodočnostjo za delo po vojni za PRŠILCI POMAGAČI in TEŽAKI Plača od ure. DI-NOC MFG. CO. 1700 London Rd. Za intervju 9 do 12—2 do 5. (197)

TOVARNIŠKO DELO

100% OBRAMBNO DELO predznanje ni potrebo Plača od ure in overtime Ako ste zdaj zaposleni v važni industriji, morate dobiti izpustnico, da ste na razpoložanju. THE DRAPER MFG. CO. E. 91. St. and Crane 1 blok južno od Union Ave. (197)

HISNE

Nobeno predznanje potrebno Plača Nič dela v nedeljo. Jako dobri delovni pogoji. Zglasite se pri oskrbniku. Hotel Westlake (197)

Moške in ženske

se potrebuje za splošna tovarniška dela Stanovanje v najem 6 dni v tednu 48 ur dela na teden Plača za ZAČETEK Moški 77½c na uro ženske 62½c na uro Morate imeti izkazilo državljanstva in prestatu zdravniško preiskavo. Zglasite se na Employment Office 1256 W. 74. St. National Carbon Co., Inc. (197)

DELAVCI

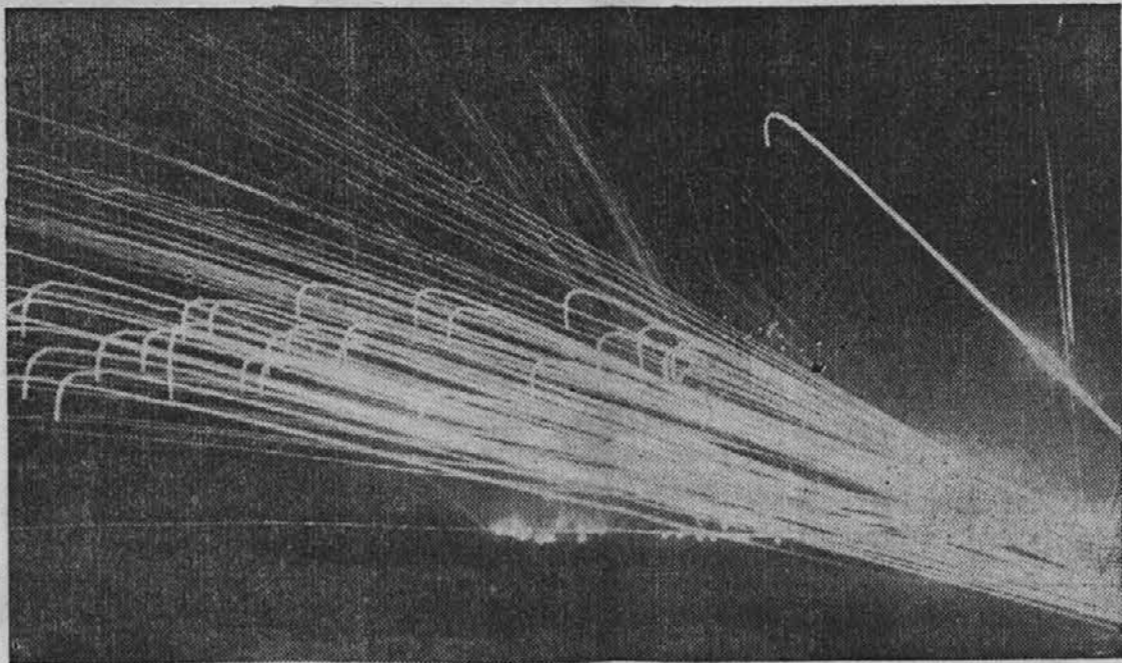
za SPREJEMANJE ODOŠILJANJE MIZARSKI ODDELEK SPLOŠNA DELA NA JARDU Plača od ure The Cleveland Tractor Co. 19300 Euclid Ave. (197)

OSKRBNIKI

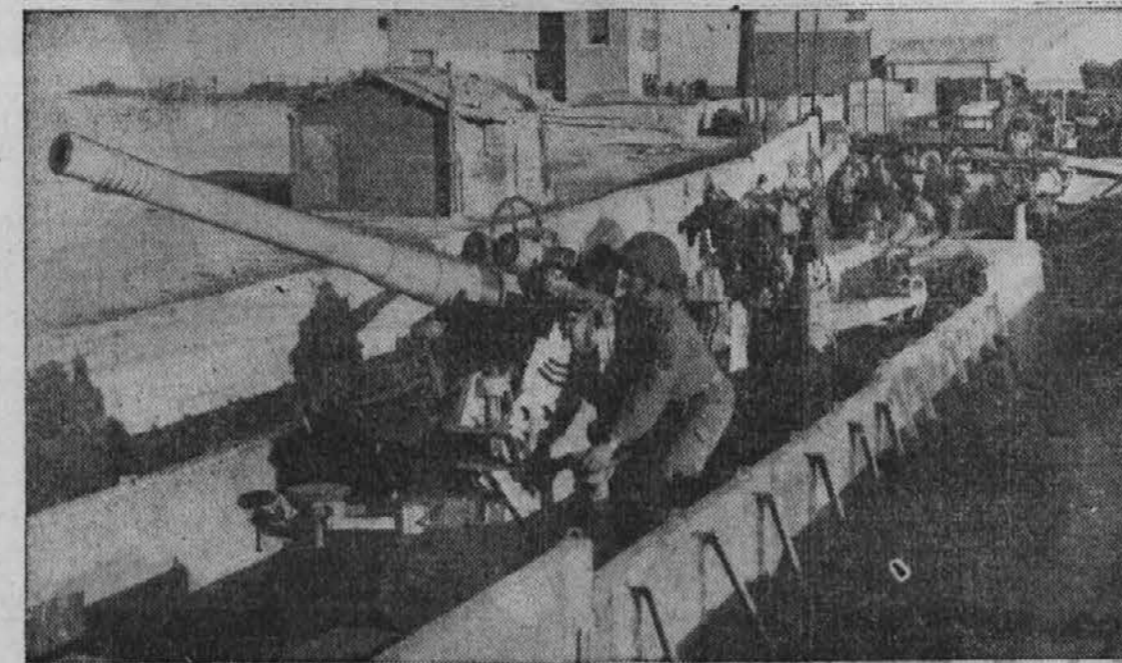
Nobeno predznanje potrebno. Plača Nič dela v nedeljo. Jako dobri delovni pogoji Zglasite se pri oskrbniku Hotel Westlake (197)

Pomagajte Ameriki, kupujte

obrambne bonde in znanke.

Krasen je bil pogled na te smrtonosne žarke, ki jih povzročajo krogle mornariških protizračnih topov v tiho noč nad Sredozemskim morjem. Slika je bila posneta tekom druge noči obstreljevanja osiških letal, ki so branila mesto Gela na Siciliji pred bombardiranjem od strani zaveznikov. Pod ognjem teh topov so se zavezniške armade izkrcale na Siciliji.

Italijanskim vojakom na Siciliji se je tako mudilo, ko so prišli zavezniki v njih bližino, da so pustili za seboj veliko vojnega materiala in na sliki vidimo 75 mm oklopni top, ki so ga Italijani pustili na železniški progi. Ob topu je videti naše vojake, ki si ogledujejo mehanizem tega italijanskega topa.

Palomita

Zgodovinski roman

Od zunaj se je zaslislal nenadno krepak in uren pekot konjskih kopit, ki je postajal tem glasnejši, čim bolj se je jezdec bližal mali, pa živahni vaški gostilni in prodajalni. Bil je francoski vojaški nujnostni sel, ki je vstavljal svoje visokega in močno penečega se konja naravnost pred tiendo ter obstal z enim samim dolgim skokom pravredi njenih ozkih in nizkih vrat, povprašujoč brižno po poveljniku krajevnega vojaškega oddelka. Nadporočnik, ki je sedel najbliže vrat, se je rahlo sklonil in vzel iz njegovih rok zalepljeno uradno pismo ter ga izročil svojemu višjemu, ki mu je sedel nasproti.

Major je pretrgal hitro ovitek in se trudil, da bi razbral vsebino sporočila. Ali njegova starost, slaba luč v kotu in pa obilo zaužitja pijača mu niso bile dosti v pripomoček pri tem poskusu, pa je zato zopet vrnil pismo nadporočniku ter mu dejal na kratko:

"Gaston, prečitaj, prosim, kaj je neki zopet, tu v tej temi ne vidim prav posebno dobro!"

Nadporočnik je vstal s stola, stopil malo bliže vrat in hitro preletel vrnjeno mu pismo.

"Od glavnega stana je, gospod major," je pojasnil hitro najprej, potem pa, čitajoč naglas iz listine, vznemirjeno nadaljeval: "Predsednik Juarez, preoblečen v žensko in potujoč v zaprti črni kočiji skupno z dvema svojima ministroma, se ima pojaviti vsakčas v Vašem okolišču. Skrbite, da jih ujamate in odposljete takoj na glavni stan žive in varne za vsako ceno! Emile Ricot, polkovnik."

Zgodilo se je, kakor da bi kdokoli sunil v sršenje gnezdo. Častniki so planili pokonci po bliskovito, ne da bi izpraznili napolnjene kozarce, niti ne pobrali z mize igrski drobiž, ki je

ležal povsod po njej raztrešen; nervozno si opasuje svoje dolge in rožljajoče sablje, ki so jim opletale nerodno med nogami, so urno zdirljali ven na prostorni trg pred cerkvico in, mahajoč živahno in neprestano z rokami, začeli dajati kratka ter ostru povelja polzaspanim vojakom, ki so prilezli na dan nekako leno in malomarno iz svojih prijetnih senčnih skrivališč ter se začeli šumoma zbirati okrog nenadno došlega brzega sela.

"Na noge, fantje, na noge pa urno na konje, potem pa za kočijo! Ne smejo nam uti na noben način!" se je začelo mahoma razlegati od ust do ust po doslej mirni in zaspani vasi, medtem ko je začel odmevati ostri medeninasti glas vojaškega roga trdo in poveljujoče med njenimi žalostno porušeni zidovi.

Zmešnjavo, ki je tako nastala nenadno in povsem nepričakovano vsepovsod, je medtem naravno izbrabil tudi Juan na svoj način. Ko se je izpraznila v splošnem vrvežu mala trgovinica, je planil brzo ven na prsto in stekel, kar se ga le mogle nesti noge, proti svojemu za ograjo nemirno prhajajočemu črncu, se zavijtel z enim samim drznim skokom urno v sedlo, zasadil v konja trdo svoje težke ostroge in zdirljal na vso moč iz vasi po ozki in varno skriti stranski poti, medtem ko so francoski konjeniki šele lovili svoje preplašene konje povsod po hlevih in dvoriščih ter jih sedlali hitro v največji razburjenosti, zmede in neredu.

Bil je že daleč zunaj na odprtem polju, ko ga je šele opazila francoska straža, ki je čuvala ob glavnem vaškem izhodu, dirjajočega v polnem teku po stranskem potu in oddala za njim več ostrih strel, ki pa na njegovo srečo niso pogodili.

Stara in vsa razhrebana kočija z mehiškim predsednikom in njegovimi spremljevalci — "srečnim zakonskim parom na poti domov iz porodišnice" — je bila zavila že dokaj časa prej v večjem loku po glavni deželni cesti, ki se pretaka v ovinkih ob jugozapadnem obronku gričev proti vzhodni strani, in se skrila za skupino

visokih, gostih in zelenih evkaliptovih dreves, rastočih ob jarku med cesto ter malim, vstric nje tekočim, v vročem poletnem času navadno usahljm potokom.

Juanu je bila vsa ta okolica kaj dobro znana. Kako bi neki tudi le ne bila, ko pa je prebitod naokoli največji del svojih ranih otroških let, ko je služil za kozjega pastirčka na veliki haciendi "La Purisima," čije obsežna last je segala na eni strani daleč tja v gorovje, na drugi pa vse doli do prostranih san-nikolaških pašnikov. Sem ga je bil namreč poslal njegov oče k svojemu bratu, tedanjemu glavnemu administratorju na imenovani haciendi, da se privadi že zarana delu kakor tudi nauči posebnih oskrbniških poslov in dolžnosti, čijih podrobno poznanje običajno zahtevajo od svojih višjih nameščencev vsa ogromna veleposrestva v Mehiki kakor tudi ostalih osrednje — in južno-ameriških republikah. Ravno v tistih časih, ko je polagoma odrasčal, pa se je privajala tudi v to mirno pokrajino mogočna juaristovska revolucija, katere silni val je slednjič pogoltnil tudi nadebudnega, a neizkušene, tedaj komaj šestnajstletnega Juana Ortego, ki se je bil med tem že povzpел do "vaqueria" na "Purisimi," in tako docela zmešal vse prvotne račune ne samo njegovemu stricu ampak tudi še toliko bolj njegovemu očetu.

Juan je zasakal svojega konja v polnem diru na ozko, toda bolj trdo in peščeno stezo, ki se je vila ob vzhodnem obronku hriba in sekala deželno cesto na njegovi severni strani. Dohitel je kočijo in druge njene spremljevalce ravno v času, ko so se približevali tudi oni sami v zmernem teku in še nič posebno hudega sluteč označenemu križišču.

Ze od daleč jim je mahal z velikimi in razločnimi, posebno dovrjenimi zamahi svojega širokega klobuka vnaprej dogovorjena znamenja, ki pa jih oni najbrž ali niso pravčasno opazili ali pa ne zaradi prevelike razdalje takoj pravilno razumeli, ker se niso zanje očitno nič kaj pevec brigali. Ko pa se je Juan kmalu nato približal na primerno razdaljo, od kjer je upal, da ga bodo gotoveje slišali ali vsaj zapazili, pa je zavpil na ves glas kratko, od divje ježe že težko sopihajoč:

"Visokosti, za božjo voljo, hitro, hitro, rešite se, francoska konjenica bo zdaj, zdaj za nami!"

Stari in premeteni Juarez je bil na kaj takega vsakčas pri-

pravljen, ker je bil potegnil že pri prvih vidnih Juanovih znamenjih od daleč hitro raz sebe površno žensko preobleko kakor tudi vsa druga težka odela, s katerimi je bil zaradi večje varnosti ves čas svoje poti proti severu našemljen, jih vrgel skupaj s povitkom cunj z otroško masko in malo trobentico za posnemanje otroškega joku Juanu, ki se je bil medtem približal neposredno njegovi kočiji, v naročje, stopil navzlic svojim šestdesetim letom urno in čilo iz kočije ter se zavijtel prav po mladeniško na njegovega "Diabla." Enako sta storila tudi srboriti kočijaž in pa stari in priljudni "hacendado," ki pa nista bila v resnici nihče drugi kot senor Iglesias in pa licenciado Sebastian Lerdo de Tejada, ministra v Liberalnem Juarezovem kabinetu, katerih mesti sta takoj zavze-la dva imed bližnjih "charroto-," ki sta prepustila svoja čila konja omenjenima visokima državnikoma, dočim se je vsel Juan sam na prejšnje Jurazovo mesto.

Predsednik in z njim ostali jezdeci so se spustili v besen dir, pustili pri tem glavno pot na stran pa zaviti v ostrem loku proti sosednjim klancem in presekam, ki se približujejo na tem mestu deželni cesti ter je nekako spremljajo ob njeni vzhodni strani. Novi mladi kočijaž udrihal po suhih rebrih svojih trudnih vpreg, stresal krčevito za vajeti, vpil nanje in jih zmerjal, kar je le mogel — pa vse zamanj! Zivali so bile vpehane in zdelane do kraja in iz tega vzroka ni zaleglo vse njegovo vpitje in trdo prizadevanje na žalost niti desetinko

tega, kar bi si bil tedaj želel on sam in pa njegova dva sopotnika.

Za gričem so se prikazali prvi jezdec francoske konjenice v polnem teku, v le kratkem presledku za njimi pa se je ob enem pripodil, zavil v gost ob-lak srebrno sivega prahu, tudi ostali oddelek francoske posadke iz San Lorenza, njim na čelu sam major na svojem belo marogastem konju.

Razdalja med kočijo in narednikovim sprednjim oddelkom se je krčila vidoma bolj in bolj. Major, jasno videč, da je tako kočija docela pogubljen, ker ni bilo niti najmanjšega upa, da bi se sploh še mogla na kak način izmuzniti narednikovim konjenikom, jo je ubral s svojim številnejšim vojaškim oddelkom brez vsakega pomisleka naravnost preko po-

stezi, ki se je vila kakor vijugasto navzgor proti klm soteskam, ki so jih dno držali liberalni svojih rokah.

(Dalje prihodnje)

Tajnik fašistične stranke, Bertó Farinacci je bil aretiran blizu Como, ki je v bližini švicarske meje, ko je nameraval pobegniti na varno v Švico.

Mali psiček, mascot v oddelku ameriških marinov, je dokazal, da je prav tako vztrajen kakor njegov človeški tovariš, s katerimi je prehodil nad 90 milj v šestih dneh na zadnjih manevrih na Puerto Rico. Poleg njega na sliki je Pfc. Harold E. Boyer iz Urbana, Ohio.

Norman S. Standlee iz Long Beach, Cal., nam kaže, kako bo zastrušil Japonce. On je častniški kandidat v Davis, N. C.

Zemljevid iz bojev na ruski fronti. — Pušice kažejo, kje so ruski bojovniki v zadnjih tednih izvojevali veliki zmagi nad naciji. Ko so ruske čete zavzele Orel, so jo takoj mahnilje proti jugu, da bi tako od strani obkolili Nemce v glavnem industrijskem Ukrajini — Kharkovu.

DEKLETA IN ŽENE

Ali veste, da si boste prihranili precej denarja, če si naročite fini FUR-COAT ali STERLING suknjo iz čisto volnenega blaga, naravnost iz tovarne

SEDAJ NA WILL-CALL

Ne odlašajte, samo me pokličite, da vas peljem v TOVARNO na mojo odgovornost, če kupite ali ne. Vam se priporočam:

Benno B. Leustig

1034 Addison Rd. ENdicott 3426

(June 24; July 1, 8, 15, 22, 29; Aug. 5, 12, 19, 26)

FR. MIHČIČ CAFE
7114 St. Clair Ave.

ENdicott 9359

6% pivo, vino, žganje in dober prigrizek. Se priporočamo za obisk. Odprto do 2:30 zjutraj

East 61st St. Garage

FRANK RICH, lastnik

1109 E. 61st St.

HEnderson 9231

Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

RE-NU AUTO BODY CO.

982 East 152nd St.

Popravimo vaš avto in prebarvamo da bo kot nov.

Popravljamo body in fenderje. Welding

J. POZNIK — M. ZELODEC

GLenville 3830.

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.

IVanhoe 2237

EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

Previdni in gospodarski ljudje vedno najprej pogledajo

OGLASE

Ameriški Domovini

in potem gredo kupovat k trgovcu, ki v tem listu oglašuje.

Trgovci, zavedajte se nakupovalne moči slovenskega naroda in oglašujte svoje blago

AMERIŠKI DOMOVINI

Izplačalo se vam bo!